

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей історичної
науки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія Чехії

Освітня програма Чеська мова і література
Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність 035 Філологія

035.038 Слов'янські мови (переклад включно), перша – чеська

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
історії Центральної та Східної Європи і
спеціальних галузей історичної науки
протокол № 12 від 27 червня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія Чехії
Викладач (-і)	Вітенко Микола Дмитрович, к. і. н., доц.
Контактний телефон викладача	(0342) 59-61-46, (097) 571 – 66 – 35
Е-mail викладача	vitenko.mykola@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити, 12 годин лекцій, 18 годин семінарських занять, 60 годин самостійної роботи
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю), або ж щосереди після занять з 13.30 до 17.00 в 610 аудиторії.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
“Історія Чехії” є важливою складовою частиною підготовки студентів зі спеціальності “Чеська мова і література”. Даний курс належить до вибіркових дисциплін, які відіграють важливу роль у формуванні фахівця-богеміста. Він розрахований на здобувачів освітнього рівня бакалавр, і тому покликаний ознайомити студентів із основними етапами історії Чехії, її рушійними силами та процесами, відомими представниками чеського народу, чеськими народними звичаями та традиціями.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Метою викладання курсу “Історія Чехії” є формування у студентів цілісних знань з історії Чехії, опанування ними суті тих процесів, що відбувалися в Європі, усвідомлення взаємозв’язку і взаємозалежності певних історичних явищ, закономірностей загального розвитку людської цивілізації, ролі в ньому об’єктивного і суб’єктивного чинників. Основними завданнями вивчення дисципліни “Історія Чехії” полягає у: - вихованні громадянської позиції, національної свідомості, розвитку світоглядних переконань студентів на основі осмислення ними чеських історично сформованих культурних, релігійних та етнонаціональних традицій; - розвитку вміння розуміти історичну обумовленість явищ і процесів сучасного світу, визначити власну позицію щодо навколишньої дійсності; - засвоєнні системних знань про минуле чеського народу та його державності; - оволодіння уміннями і навиками пошуку, систематизації і комплексного аналізу історичної інформації; - вдосконаленні елементів історичного мислення студентів.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
Інтегральна компетентність. 1К. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. Загальні компетентності. 3К1. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. 3К3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово 3К4. Здатність бути критичним і самокритичним. 3К5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.	

ЗК6. Здатність до пошуку, оцінювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Фахові компетентності.

ФК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку чеської літератури від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного та української літератури.

ФК7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

Програмні результати навчання.

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та чеською мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: здобувати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 21. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
весняний	035 Філологія 035.038 Слов'янські мови (переклад включно), перша – чеська	2 курс	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Вступ. Проблема етногенезу чехів.	2	-	4
Тема 2. Формування держави Пржемисловичів.	-	2	4
Тема 3. Чехія за правління Карла IV і Вацлава IV.	-	2	4
Тема 4. Занепад Чеської держави в XV - першій половині XVII ст.	2	-	4
Тема 5. Чеські землі в першій половині XIX ст.	-	2	4
Тема 6. Чеські землі в другій половині XIX ст. – на початку XX	-	2	4

ст.			
Тема 7. Чеські національно-політичні сили в Першій світовій війні	2	-	4
Тема 8. Утворення Чехословацької республіки	-	2	4
Тема 9. Друга Чехословацька республіка та її занепад	2	-	4
Тема 10. Друга світова війна в чеських землях	2	-	4
Тема 11. Соціалістичне будівництво в чеських землях у 1940-1950-х рр.	-	2	4
Тема 12. “Празька весна” та її наслідки	-	2	4
Тема 13. “Оксамитова революція” в Чехословаччині	2	-	4
Тема 14. Чеська республіка на сучасному етапі	-	2	4
Тема 15. Чесько-українські відносини	-	2	4
	ЗАГ:	12	18
			60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Шкала перерахування оцінок

Оцінка в балах	Оцінка за іспит	Оцінка в національній шкалі	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за залік
90-100	відмінно	5	A	зараховано
81-89	добре	4	B	
71-80			C	
61-70			D	
51-60	задовільно	3	E	
25-50 (50-100)	Допускається до здачі іспиту (виставляється залік)			
0-25 (0-50) (за роботу в семестрі)	незадовільно (оцінка автоматично виставляється у відомість)	2	FX	Не зараховано
Сума балів по талону № 1, 2 0-50	незадовільно	2	FX	
Сума балів по талону № 3 0-50	незадовільно	2	F	

Загальна система оцінювання курсу	Розрахунок максимальної підсумкової оцінки з навчальної дисципліни здійснюється згідно кредитно-модульної системи. Максимальна кількість балів, яку можуть одержати студенти під час виконання різних видів робіт становить до заліку:				
	Поточний контроль	Контрольна роботи	Колоквіум	Самостійна робота	Всього
	35 балів	30 балів	20 балів	15 балів	100 балів
Семінарські заняття (поточний контроль)	Оцінювання знань студентів на семінарських заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою. На занятті пропонується якісне оцінювання знань студентів шляхом виставлення балів від “1” до “5”. Позначення “0” виставляється студентові за відмову від відповіді на занятті через невідповідність, або через відсутність на занятті без поважної причини, що впливатиме на його				

	підсумкову рейтингову оцінку в кінці семестру. Підсумкова кількість балів за роботу студента на семінарських заняттях визначається як середнє арифметичне помножене на коефіцієнт. Середнє арифметичне визначається як сума набраних студентом балів поділена на кількість занять, в яких він брав участь і був оцінений. При цьому відсутність студента на занятті без поважної причини враховується при вирахуванні середнього арифметичного. Кожен студент зобов'язаний взяти активну участь не менше як на одній третині семінарських занять, проведених у групі впродовж семестру. Пропущене з поважних причин заняття студент може "відпрацювати" у формі, визначеній викладачем та кафедрою. При цьому виставлення оцінки не передбачається, але це відпрацьоване заняття не впливатиме на середній арифметичний бал студента. Як правило "відпрацювання" проходить у вигляді написання і захисту реферату на визначену викладачем тему (вимоги до додаткової реферативної роботи встановлюються викладачем та кафедрою окремо).												
Вимоги до контрольної роботи	Написання контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки при заліку. У випадку, якщо студент з якихось причин не написав контрольної роботи, він вважається таким, що не виконав усіх видів робіт, що передбачаються навчальним планом на семестр з даної дисципліни. Такий студент має змогу скласти залік за талоном № 2, але для цього він повинен виконати передбачене кафедрою завдання. Контрольна робота передбачає формулювання 5 завдань: 2 теоретичних, 1 практичного (на знання історичних джерел), 1 знання термінів та 1 на знання хронології. Критерії оцінювання завдань на контрольній роботі (наведено максимальну кількість балів, яку можна здобути за відповідь на кожне завдання): <table border="1" data-bbox="579 1294 1524 1518"> <thead> <tr> <th data-bbox="579 1294 1050 1328">Завдання</th> <th data-bbox="1050 1294 1524 1328">Кількість балів</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="579 1328 1050 1361">1 теоретичне</td> <td data-bbox="1050 1328 1524 1361">10 балів</td> </tr> <tr> <td data-bbox="579 1361 1050 1395">2 теоретичне</td> <td data-bbox="1050 1361 1524 1395">10 балів</td> </tr> <tr> <td data-bbox="579 1395 1050 1429">3 практичне</td> <td data-bbox="1050 1395 1524 1429">5 балів</td> </tr> <tr> <td data-bbox="579 1429 1050 1462">4 знання термінів</td> <td data-bbox="1050 1429 1524 1462">3 бали</td> </tr> <tr> <td data-bbox="579 1462 1050 1518">5 знання хронології</td> <td data-bbox="1050 1462 1524 1518">2 бали</td> </tr> </tbody> </table>	Завдання	Кількість балів	1 теоретичне	10 балів	2 теоретичне	10 балів	3 практичне	5 балів	4 знання термінів	3 бали	5 знання хронології	2 бали
Завдання	Кількість балів												
1 теоретичне	10 балів												
2 теоретичне	10 балів												
3 практичне	5 балів												
4 знання термінів	3 бали												
5 знання хронології	2 бали												
Колоквіум	Оцінювання рівня засвоєння цілого блоку питань, що виноситься на самостійне вивчення студентів відбувається у вигляді усного колоквіуму. Перелік питань додається. Критерії оцінювання колоквіуму (оцінюється в діапазоні від 0 до 20 балів) <table border="1" data-bbox="579 1709 1524 2042"> <thead> <tr> <th data-bbox="579 1709 1050 1742">Критерії</th> <th data-bbox="1050 1709 1524 1742">Бали</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="579 1742 1050 1821">глибока, розгорнута відповідь зі знанням джерел та історіографії</td> <td data-bbox="1050 1742 1524 1821">16-20 балів</td> </tr> <tr> <td data-bbox="579 1821 1050 1854">правильна стисла відповідь</td> <td data-bbox="1050 1821 1524 1854">12-15 балів</td> </tr> <tr> <td data-bbox="579 1854 1050 1888">поверхова відповідь</td> <td data-bbox="1050 1854 1524 1888">8-11 балів</td> </tr> <tr> <td data-bbox="579 1888 1050 1966">поверхова відповідь з наявністю окремих помилок</td> <td data-bbox="1050 1888 1524 1966">4-7 балів</td> </tr> <tr> <td data-bbox="579 1966 1050 2042">розкриття окремого аспекту питання</td> <td data-bbox="1050 1966 1524 2042">1-3 бали</td> </tr> </tbody> </table>	Критерії	Бали	глибока, розгорнута відповідь зі знанням джерел та історіографії	16-20 балів	правильна стисла відповідь	12-15 балів	поверхова відповідь	8-11 балів	поверхова відповідь з наявністю окремих помилок	4-7 балів	розкриття окремого аспекту питання	1-3 бали
Критерії	Бали												
глибока, розгорнута відповідь зі знанням джерел та історіографії	16-20 балів												
правильна стисла відповідь	12-15 балів												
поверхова відповідь	8-11 балів												
поверхова відповідь з наявністю окремих помилок	4-7 балів												
розкриття окремого аспекту питання	1-3 бали												
Самостійна робота	Самостійна робота студента є основним видом засвоєння												

	навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Метою самостійної роботи є вироблення студентами навичок і вміння працювати з літературою, віднаходити головні, стержневі аспекти проблем, що потребують твердого засвоєння, здатності визначити свою позицію щодо дискусійних ідей чи концепцій і аргументовано її обґрунтувати. Предметом самостійної роботи студентів є опрацювання ними як окремих тем програми курсу в цілому, так і деяких розділів тем, написання рефератів, підготовка реферативних матеріалів з наукових публікацій по важливих проблемах даної навчальної дисципліни. Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем чи окремих розділів здійснюється у вигляді та написання реферату. Критерії оцінювання реферату (оцінюється в діапазоні від 0 до 15 (10) балів)	
	Критерії	Бали
	● глибоке розкриття проблеми, з відображенням авторської позиції	- 12-15 балів
	● обґрунтоване розкриття проблеми	- 9-11 балів
	● тема розкрита неповно	- 6-8 балів
	● реферат суто компілятивного рівня	- 3-5 балів
	● розкритий лише окремий аспект	- 1-2 бали
7. Політика навчальної дисципліни		
Відвідування занять і виконання навчального навантаження студентами. Лекції передбачають системний і послідовний виклад навчального матеріалу. Відвідування лекцій для студентів є обов'язковим. Відвідування та активна участь студентів у роботі семінарських занять також є обов'язковою умовою успішного складання курсу. Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії. При цьому враховуватимуться лише логічно обґрунтовані виступи, альтернативна теза чи спростування поданої, а не фактична підтримка тези виступаючого, змістовне рецензування та коментар чи доповнення, що дійсно сприятиме розгляду проблеми. Обов'язковим є написання запланованих письмових (контрольних, самостійних, індивідуальних) робіт. Студенти мають інформувати керівництво факультету та викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усі строків визначених для виконання усі видів письмових робіт, передбачених курсом. Академічна доброчесність: У Прикарпатському університеті навчальний процес побудований на основі дотримання принципів академічної доброчесності, прозорості та законності роботи. Як викладач, так і студент (-ка), повинні дотримуватися Положення про запобігання академічному плагіату (http://surl.li/dztjc), Положення про запобігання академічного плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти (http://surl.li/evnhu), Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (http://surl.li/eonvn). У випадку запозичених робіт, відсутності посилань на використані джерела, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування) викладач виставляє негативну оцінку та пропонує студентові повторно виконати необхідний вид роботи.		

Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Неформальна освіта: Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Cosmas Pragensis. Chronica Bohemorum (Козьма Празький. Хроніка Богемська) https://web.archive.org/web/20190227182114/https://www.dmgh.de/de/fs1/object/display/bsb00000683_00002.html?sortIndex=010:060:0002:010:00:00
2. Příbík z Radenína řečeného Pulkavy kronika česká; Kronika Vavřince z Březové; Výtah z kroniky Vavřince z Březové; Vavřince z Březové Píseň o vítězství u Domažlic; Tak zvaná kronika University pražské; Kronika Bartoška z Drahonice; Přídavek kroniky Bartoška z Drahonice. Praha: Nadání Františka Palackého, 1893. 692 s. <https://kramerius5.nkp.cz/view/uuid:54056c80-8c31-11dc-905d-000d606f5dc6?page=uuid:5ed4e1e0-79da-11e6-bb23-005056827e51>
3. Vavřinec z Březové (Лаврентій із Бржезової). Husitská kronika. Praha, 1979. 429 s. <https://sources.cms.flu.cas.cz/src/index.php?s=v&cat=20&bookid=1214>
4. Андрусак Я. Протистояння між католиками та утравкістами в період правління Владислава II Ягеллона (1471 – 1485 рр.) // Українці й народи Центрально-Східної Європи: культурна та історична спадщина. Збірник наукових праць на пошану професора Михайла Тиводара. Ужгород: Карпати, 2015. С. 102 – 118. https://shron1.chtyvo.org.ua/Andrusiak_Yaroslav/Protystoiannia_mizh_katolykamy_ta_utravkistamy_u_Cheskomu_korolivstvi_v_period_pravlinnia_Vladyslava.pdf
5. Вандич П. Ціна свободи. Історія Центрально-Східної Європи від Середньовіччя до сьогодення. К.: Критика, 2004. 462 с. https://shron1.chtyvo.org.ua/Vandych_Potr/Tsina_svobody_Istoriia_Tsentralno-Skhidnoi_Yevropy_vid_Serednovichchia_do_sohodennia.pdf
6. Велика Моравія (чеська мова, тематичний сайт) <http://www.moraviamagna.cz/>
7. Вітенко М., Дебенко В. [Західно-Українська Народна Республіка у чехословацькій періодиці \(листопад 1918 – липень 1919 р.\)](#) // Вісник Львівського університету. Серія історична. 2020. № 55.
8. Войтович Л. Загадковий князь Само // Княжа доба: історія і культура. 2019. Вип. 13. С. 257-259. <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/179055/16-Voitovych.pdf?sequence=1>
9. Газін В.П., Копилов С.А. Новітня історія країн Європи та Америки (1918 – 1945 рр.). К., 2003. С. 257 – 274 https://shron1.chtyvo.org.ua/Hazin_Volodymyr/Novitnia_istoriia_krain_Yevropy_ta_Ameryky_1918-1945_rr.pdf
10. Газін В.П., Копилов С.А. Новітня історія країн Європи та Америки (1945 -2002 рр.). К., 2004. С. 33 – 52, 437 – 461. <https://studfile.net/preview/17107599/#17107599>
11. Дворнік Френсіс. Слов'яни в Європейській історії та цивілізації / Пер. з англ. К: ДУХ І ЛІТЕРА, 2005. 512 с. https://chtyvo.org.ua/authors/Dvornik_Frensis/Sloviany_v_ievropeiskii_istorii_ta_tsyvilizatsii/
12. Дейвіс Н. Європа. Історія. – К., 2001. https://chtyvo.org.ua/authors/Deivis_Norman/Yevropa_Istoriia/
13. Держава Само (презентація з картами і посиланнями на тексти та відеореконструкції) http://www.vyuka.zsjofovcz/Portals/0/userfiles/14/7_A_V%20-%20D%20-%2007_01_%20-%20RANY%20STREDOVEK%203_%20-%20SLOVANE%20A%20SAMOVA%20RISE.pdf?ver=2021-01-07-104015-150

14. Зінько Ю. А., Калитко С. Л., Кравчук О. М., Поп І. І. Нариси історії Чехії. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 464 с. https://shron1.chtyvo.org.ua/Zinko_Yurii/Narysy_istorii_Chekhii.pdf
15. Ірасек А. Стародавні чеські легенди. К.: Дитвидав, 1958. 242 с. https://shron1.chtyvo.org.ua/Irasek_Alois/Starodavni_cheski_lehendy.pdf
16. Історія західних і південних слов'ян (з давніх часів до XX ст.) / За ред. В. І. Ярового. К., 2001. https://shron1.chtyvo.org.ua/Yarovyi_Valerii/Istoriia_zakhidnykh_i_pivdennykh_slovian_z_davnykh_chasiv_do_XX_st.pdf
17. Історія Центрально-Східної Європи / За ред. проф. Леоніда Зашкільняка. Львів, вид-во Львівського національного університету, 2001. https://chtyvo.org.ua/authors/Zashkilniak_Leonid/Istoriia_Tsentralno-Skhidnoi_Yevropy/
18. Коротка історія Чехії і Словаччини / Під ред. П. С. Федорчака. Івано-Франківськ, 1999. https://chtyvo.org.ua/authors/Fedorchak_Petro/Korotka_istoriia_Chekhii_i_Slovachchyny_vyd_1999/
19. Лиман С. Історія середньовічної Чехії в працях київських вчених XIX – початку XX ст. // Питання стародавньої та середньовічної історії, археології й етнології. 2018. Т. 1. https://shron1.chtyvo.org.ua/Lyman_Serhii/Istoriia_serednovichnoi_Chekhii_v_pratsiakh_kyivskykh_vchenykh_XIX_pochatku_XX_st.pdf
20. Лукашенко А. Служіння Богу та захист людей від гріха в діяльності Яна Гуса та його послідовників // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Сер. Історія. Тернопіль : [ТНПУ], 2016. С. 7–10.
21. Петров В. П. Етногенез слов'ян: джерела, етапи розвитку і проблематики. К.: Наук, думка, 1972. 214 с. https://shron2.chtyvo.org.ua/Petrov/Etnohenez_slovian_Dzherela_etapy_rozvytku_i_problematyka.pdf
22. Попович М. Чеське суспільство в умовах розгортання гуситського руху // Історичний часопис з богемістики і словакістики. Вип 8. Ужгород, 2020. С. 51 – 59. <https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/61395>
23. Початки Чеського князівства (чеською мовою) <https://malinovysvet.cz/dejiny/premyslovcitest.pdf>
24. Рудько С.О. Історія Центрально-Східної Європи (кін.XVIII – поч.XXI ст.): Навчально-методичний посібник з курсу. Острог, 2010. 220 с. https://shron1.chtyvo.org.ua/Rudko_Serhii/Istoriia_Tsentralno-Skhidnoi_Yevropy_kin_XVIII_-_poch_XXI_st.pdf
25. Хрестоматія з історії західних та південних слов'ян: давня доба, середньовіччя. Навчальний посібник для ВНЗ. К.: Либідь, 2011. 416 с. https://chtyvo.org.ua/authors/Yarovyi_Valerii/Khrestomatiia_z_istorii_zakhidnykh_ta_pivdennykh_slovian_Davnia_doba_Serednovichchia.pdf
26. Хрестоматія з історії західних та південних слов'ян (доба Середньовіччя). Укладач О. М. Присяжнюк. Одеса: Університет Ушинського, 2020. 226 с. https://shron1.chtyvo.org.ua/Prysiazhniuk_Oleksii/Khrestomatiia_z_istorii_zakhidnykh_ta_pivdennykh_slovian_doba_Serednovichchia.pdf
27. Чапка Е. Історія Чеської корони у датах (чеською мовою) https://dl1.cuni.cz/pluginfile.php/482735/mod_resource/content/1/Dejiny%20Zemi%20koruny%20Ceske%20v%20datech.pdf
28. Юра Р. О. 1100 років Великій Моравії // Археологія. 1965. Т. XVIII. С. 216 – 220. https://shron1.chtyvo.org.ua/Yura_Roman/1100_rokiv_Velykoi_Moravii.pdf
29. Яковлів А. Впливи старочеського права на право українське Литовської доби. Прага: Держдрук, 1929. 82 с. http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=00004069

30. Яровий В.І. Історія західних і південних слов'ян у XX столітті. Курс лекцій. Київ, 1996.
https://shron1.chtyvo.org.ua/Yarovyi_Valerii/Istoria_zakhidnykh_ta_pivdennykh_slovian_u_XX_st.pdf
31. Яровий В. Новітня історія Центральноєвропейських та Балканських країн. XX століття : Підручник для вищих навчальних закладів. К., 2005.
https://chtyvo.org.ua/authors/Yarovyi_Valerii/Novitnia_istoriia_Tsentralnoievropeiskykh_ta_Balkanskykh_krain_KhKh_stolittia/
32. Яровий В.І. Новітня історія країн Східної Європи. 40-90-ті роки XX ст. Київ, 1995.
https://shron1.chtyvo.org.ua/Yarovyi_Valerii/Istoriia_novitnoho_chasu_krain_Tsentralnoi_ta_Pivdenno-Skhidnoi_Yevropy_1944_1994_rr.pdf

Викладач _____ Вітенко М. Д.